

Alena Jaklová

Německá příjmení v jižních Čechách ve 20. století

Netolice v období 20.-30. let 20. století

Obec Netolice, jedno z nejstarších jihočeských měst, leží v šumavském podhůří zhruba na poloviční cestě mezi Českými Budějovicemi a Prachaticemi. První písemná zmínka o této obci se objevuje v roce 981 v Kosmově kronice jako o jednom z hradů Slavníkovců. Po vyvraždění Slavníkovců v roce 995 se netolický hrad dostal do vlastnictví vládnoucího rodu Přemyslovců.

V Netolicích vždy žilo obyvatelstvo převážně české národnosti. Nikdy tímto městem nevedla obchodní trasa *Zlatá stezka*, která zajišťovala pravidelný kontakt mezi jižními Čechami a Bavorskem. Ta končila jednak v blízkých Prachaticích, jednak v o něco vzdálenějším Vimperku. Obec Netolice neležela ani v oblasti Sudet.

K 15. únoru 1921 se na základě zákona o sčítání lidu č. 256/1920 Sb. z 8. dubna 1920 konalo první československé sčítání lidu a byt. Za politicky nejdůležitější se považovalo zjištění národnosti obyvatelstva, které mělo potvrdit oprávnění vzniku samostatné Československé republiky.¹ V Netolicích se tehdy nacházelo celkem 417 domů, ve kterých bydlelo 2 408 obyvatel. Pouze čtyři z nich měli německou národnost.

V roce 1930 proběhlo další sčítání lidu. Netolice měly celkem 2 274 obyvatel, z toho bylo dvanáct německé národnosti.² Roku 1931 se poprvé na volební kandidátku do voleb obecního zastupitelstva dostala politická strana *Národní obec fašistická* se ziskem pěti mandátů z celkových dvaceti šesti.³ V roce 1939 se veřejně přihlásilo k německé národnosti 29 obyvatel, mezi nimiž byli i Češi, kteří se dříve hlásili k národnosti české.⁴

¹ Historie sčítání lidu. Český statistický úřad. [online]. [cit. 2017-11-30]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20540505/32011840814.pdf/bec31508-8d2d-470a-9b0d-243f304c8d3d?version=1.0>

² Pamětní kniha města Netolice II. 1923–1938. SOkA Prachatic, sign. II – 162, s. 120.

³ Pamětní kniha města Netolice II. 1923–1938. SOkA Prachatic, sign. II – 162, s. 135-136.

⁴ Pamětní kniha města Netolice III. 1938–196. 4SOkA Prachatic, sign. III – 163, s. 40.

NETOLICE – 20., 30. léta 20. století

Celkový počet obyvatel města Netolice k 24. 7. 1945: 2 615, z toho Němců: 110⁵

Počet německých příjmení: 42

Počet obyvatel s německým příjmením: 112, tj. 4,28 % všech obyvatel obce Netolice

Nejpočetněji byla v Netolicích do konce druhé světové války zastoupena tato německá příjmení:

*Jaksch*⁶ 19, *Sonnleiter* 11, *Wohlmann*⁷, *Zillig* 7, *Grosser* 4, *Maschke* 4, *Polach* 4, *Stifter* 4, *Suttner* 4, *Zimmerhansl* 4

⁵ Městský národní výbor Netolice 1945-1990, Jinonárodní skupiny 1945-1976, SOKA Prachatice, karton č. 42, sign. III-4.

⁶R. Kohlheim - V. Kohlheim, 2005, s. 351.